ԳՈՂԳՈԹԱՅԻ ՑԱՂԹԱՆԱԿԸ.

Երուսաղէմի պարիսպներից ոչ հեռու գտնւում էր ժայռոտ մի բլուր, որ հրէից լեզուով կոչւում էր Գողգոթա՝ գլխատման տեղ, որովհետև այդտեղ սովորաբար գործադրւում էր յանցաւորներին տրուած մահուան դատավճիռը, որոնց կամ գլխատում և կամ խաչում էին։

Ժողովուրդը սովոր էր տեսնել Գողգոթայի դագաթին յանցաւորների, մարդասպանների դատավճիռը և որոշ չափով բաւարարութիւն էր ստանում նրա արդարադատութեան պահանջը այդ յանցաւորների պատժական մահը տեսնելիս։

Բայց մեզանից հազար ութ հարիւր եօթանասուն և երկու տարի առաջ Երուսաղէմում տեղի ունեցաւ մի անօրինակ դատավարութիւն. քահանայապետներն ու գրիչները, փարիսեցիք և մաքսաւորները, տեսնելով որ մի արտակարգ քարոզչի և ժողովրդի բարեկամի, ցաւակցի և բժշկի չնորհիւ կամաց կամաց թնաւում են իրենց եսական շահերը և հրապարակ հանւում նրանց իսկական պատկերն ու գործը, նախ աշխատեցին հին գրքերով ու կտակարանով հերքել նրա քարոզը, ժառանգական աւանդութիւններ և անուններ առաջ բերին իրենց կաշին պաշտպանելու, բայց երբ տեսան, որ ճշմարտութեան առաջ չքանում են «Իսրայէլ, Աբրահամի սերունդ, Իսահակի և Յակովբի զաւակներ» կոչումը և քանդւում նրանց կանգնեցրած պարիսպը Իսրայէլի և շրջակայ ազգերի մէջ, որ ամենքը ճշմարտութեան համար ճանաչւում են հաւասար և ազատ, մտածեցին նախ քարոզչին կայսեր դաւաճան հրատարակել և ապա Աստուծոյ դէմ համարձակ, և մոլորեցնելով այն խեղճ ու թշուառ ամբոխին, որի համար յայտնուել էր Փրկիչը և որի հոգեկան և ֆիզիքական ցաւերը բժշկում էր նա, որի աղքատիկ խրճիթն ու պարզ սիրտը օթևան էր ընտրում իրեն համար, ամբաս-

տանեցին և այժի առաջ սարսող դատաւորին՝ Պիղատոսին ստորագրել տուին անմեղի մահուան դատավճիռը, բայց որպէս զի այդ բանը խիստ աչքի չընկնի և ժողովուրդն անմեղի մահուան պատիժը տեսնելով, չըսկսի իւր ամբոխային գլուխը մտածմունքով զբաղեցնել և դանել իսկական մեղաւորներին, Նրա երկու կողմերին խաչեցին նաև երկու մարդասպաններին, որոնք պէտք է թուլացնէին կատարուած անարդարութեան սոսկալի տպաւորութիւնը։ Այո՛, Փրկչի, Աստուածորդու կողքին խաչեցին և երկու աւազակներին։ Ճանցապարտների կառավարան Գողգոթայի վրայ կարեց թշուառութիւն Ամոքողի, ժողովրդի Բարեկամի, ցաւոց Բժշկի և ճշմարտութեան անօրինակ պատգամախօսի սուրբ արիւնը և ջնջեց յանցաւոր կաթիլների այնտեղ մնացած բծերը։ Գողգոթան ցնցուեց, շարժուեց երկրի հետ՝ մարդկանց անարդարադատութեան անմեղ զոհի արիւնով ցօղուած և երկիրը չհամարձակուեց ծածկել այն Մարմինը, որն ուզում էին շուտ անյայտացնել, շուտով լռեցնել և ազատել իրենց շահերը վերջնական կործանումից։ Սակայն ժողովուրդը հէնց խաչի մօտ սկսեց կշռել իւր արածը, սկսեց մտածել, թէ ինչպէս անարդար և ապերախտ կերպով վարուեց իւր ամենամեծ Բարեկամի հետ և կուրծք ծեծելով փախաւ Գողգոթայից. փախաւ, երբ Աստուածորդու մարող աչքերը ուղղուեցին դէպի երկինք և կրկին այդ ժողովրդի համար ներումն հայցեցին։

Ցաղթեց Գողգոթան։

Նա կափառնարան լինելուց՝ պաշտամունքի վայր դարձաւ և ոճրագործութեան մասնակից ժողովուրդը՝ շատ չանցած գնաց խաչեցեալի եռևից և Նրա ցոյց տուած շաւղով։

Իսկ երկրի սիրտը, զայրացած մարդկանց անարդարութեան վրայ, չը պահեց Փրկչի սրբասնեալ մարմինը՝ արտաքսելու համար Աւետարանի յաղթանակը և Ցիսուս յարութիւն առաւ։

Այսօր մենք տօնում ենք Գողգոթայի յաղթանակը

և Փրկչի կենսատու յարութիւնը։ Գողգոթաներ անպակաս են մարդկութեան համար, որը երբեմն սայթաքելով, երբեմն կանգնելով, երբեմն նոյն իսկ փոքր ինչ յետ փախչելով կրկին ու կրկին աշխատում է մտենալ ճշմարտութեան, բուժել անարդար կեանքի հասցրած վէրքերը, ստեղծել սիրոյ ու եղբայրութեան արքայութիւնը, և այդ ճանապարհին նա միշտ գտնում է Գողգոթա և դարձեալ Գողգոթա։ Սակայն վհատելու չէ, որովհետև ճշմարտութիւնն ու սէրը, արդարութիւնն ու եղբայրութիւնը մահ չունին և մենք այսօր շնորհաւորելով Աստարատի ընթերցողներին Փրկչի սուրբ յարութիւնը, կըմաղթենք ոյժ և կարողութիւն յանուն սիրոյ և եղբայրութեան, յանուն արդարութեան և մարդկութեան ցաւերը բուժելու՝ յառաջ և միշտ յառաջ դիմել և չը սարսափել երբէք Գողգոթայից, երբ նա հանդիպելու լինի, որովհետև սիրոյ և անձնազոհութեան մէջն է Գողգոթայի յաղթանակը։ Շնորհաւոր Զատիկ հայ եղբայր, երբէք մի մոռանար Գողգոթայի ճանապարհը. յանուն ճշմարտութեան և սիրոյ, յանուն եղբայրութեան և մարդ արարածների իրաւանց պաշտպանութեան քայլիր դէպի նա, բարձրացիր նրա ժայռոտ գագաթը, գրկիր այնտեղ կանգնեցրած ծանր խաչը և թէկուզ ընկնես այնտեղ ուժասպառ, չի ուշանալ և քո Գողգոթայի լիակատար յաղթանակը։

Ե. ծ. վ. Մ.

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Ազգիս Վեհափառ ծերունազարդ Հայրապետը օրհնում և շնորհակալութիւն է յայտնում այն բոլոր անձանց և հիմնարկութիւններին, որոնք որդիական պարտաճանաչութեամբ շտապել էին շնորհաւորել Նորին